

'De nazaten van reus Cajanus in Proveniershof'

De culturele traditie van het Proveniershof gaat terug naar de jaren dertig van de vorige eeuw. Er vonden toen regelmatig toneelvoorstellingen plaats. De Vijfhoekkunstroute borduurt voort op eerdere kunstmarkten die in de jaren zeventig rondom de binnentuin werden gehouden. Initiatiefnemers ervan waren de kunstenaars Mignon van der Heerden en Roni Klinkhamer.

Al jaren liepen Hannes Kuiper en Christine Peursum, kunstenaarsechtpaar uit de Korte Houtstraat, met het idee rond om die markten een vervolg te geven. De kunstenaars Maurice Ploem, Liedeke Veninga en Leo van Velzen pakten de kunsthandschoenen enkele jaren geleden op en verzamelden een groepje artistieke organisatietalenten zoals, Ria van Kooten en Joke Kokkelkoren om zich heen en later is daar nog Corrie Kerkhoff bij gekomen: de Vijfhoekkunstroute was geboren. In 2007 werd het 300-jarig bestaan van het hofje groots, zeg maar reusachtig, gevierd. Het reuzenproject van Cajanus krijgt dit jaar een vervolg met de katchtige nazaten van de Finse reus. Op 16, 17 en 18 mei is het 'kattenhof' decor van een buitenexpositie en zijn vijftal woningen omgetoverd tot galerietjes. Andere huisjes hebben kunst achter de ramen.

Meer info: www.vijfhoekkunstroute.nl
(lees verder op pag. 4 en 5)

Stichting Haarlemse Hofjes krijgt voorzitter

Na elf jaar voorzitterschap van de stichting Haarlemse Hofjes overhandigt de heer Jan Saveur, regent van het Remonstrants hofje, op 7 april de voorzittershamer aan mevrouw Iesje Vermeulen, regentes van twee hofjes.

• Iesje Vermeulen: "De historische waarde behouden."

De stichting is het hofjesplatform dat zowel voor het historische belang van het unieke Haarlemse culturele erfgoed als dat van de hofjesbewoners opkomt. De bestuurswisseling vindt plaats in het prachtige regentenhuis van het Sint Jacobs Godshuis. Jan Saveur, die als dank voor zijn inspanningen uit handen van zijn opvolgster een pen met inscriptie ontvangt: "De stichting is een middel om de band tussen de regenten en de hofjes te behouden en zondig te versterken, zodat zowel de regenten als de bewoners er plezier in hebben en trots kunnen zijn op hun hofje. Vandaar ook de jaarlijkse excursie, natuurlijk naar een stad mét hofjes." Iesje Vermeulen, regentes van zowel de hofjes Codde en van Beresteyn als het Frans Loenenhofje, benadrukt het belang van de uitwisseling van ervaringen. "Ook probeer je de problemen van de tijd, als het kan, gezamenlijk tegemoet te gaan. Elke tijd kent zijn eigen problematiek." Zo speelde dertig jaar geleden de huisvesting en was er op dat vlak een inhaalslag nodig. Op initiatief van de directeur Gemeentewerken kwamen toen de hofjesbesturen

Kopje hofjeskruidenthee?

Veel aardige reacties, vooral uit de hofjeswereld. 'Complimenten voor het geheel. Leuke informatie, goed en prettig te lezen en een royaal lettertype', laat Hetty Holtkamp weten. 'Gefeliciteerd. Geweldig geen woorden voor. Dat inderdaad nog nooit iemand op dat idee gekomen is', mailt Jeanne Pot-Pols. Ook Charlotte Schreuder is blij met een mooi uitgevoerde hofjeskrant met nieuwtjes en verhalen over de vele hofjes die Haarlem rijk is.

Mevrouw Bakker, zorgmedewerkster, vertelt dat zij de krant net op tijd uit het oude stapeltje kranten bij een klant heeft gevist. "Ik gooi gratis kranten normaal altijd weg, maar de Hofjeskrant viel me op." Overigens is de krant behalve in de circa dertig zorgcentra in Zuid-Kennemerland gratis af te halen in de bibliotheken in Haarlem (centrum, oost en noord), die in Bloemendaal, Heemstede én IJmuiden. Men kan in Haarlem terecht bij de VVV op het Stationsplein, Van der Pigge in de Gierstraat, HEMA Foto in de Barteljorisstraat, Juffrouw zonder Zorgen in de Cornelissteeg en in de musea De Hallen, de Vishal op de Grote Markt en het ABC-Architectuurcentrum in Groot Heiligland. In Santpoort-Noord ligt hij bij Bredero Boeken in de Hoofdstraat. Veel leesplezier, uh, wilt u soms een kopje hofjeskruidenthee?

Bent u als lezer enthousiast over deze gratis krant en heeft u een hoffelijk idee, dan bent u welkom dit te mailen aan hofjeskrant@live.nl of bel 023 - 5318190.

voor het eerst sinds eeuwen bijeen. Met rijkssubsidie zijn eind jaren tachtig veel hofjes tegelijk gerenoveerd. Iesje Vermeulen: "Nu speelt het beheer van de hofjes en de kwaliteit van leven van de bewoners. Wat altijd op de achtergrond meespeelt is dat de historische waarde behouden blijft."

Gasthuishofje: Zandvoort

Zingende hofdame en bomschuitbouwer

Beloofd is beloofd, het scharren bakken wordt een traditie en tijdens de tweede editie gaan Lien en Eli misschien wel samen zingen: de zingende hofdame en bomschuitbouwer.

Vijf jaar woont Lien van Driel er nu, haar huis heeft ze dankzij haar verzamelingen omgetoverd tot een sfeervol woonparadijsje. Kleinbehuisd maar fijnbesnaard. Natuurlijk was het wennen, want Lien moet haar achteruitgang delen. Haar kinderen bestempelden haar al gauw tot hofdame 21. Haar gezellige inborst zorgde voor de rest. Ze kleepte haar hofhuis buiten van voor naar achteren aan met Keulse potten en mattenkloppers en antiek serviesgoed en keukengerei binnen. De keuken staat en hangt vol rood emaille: pannen, potten en een pollepelset. In de paarse huiskamer met gouden randje val-

aankloppen. Zomers staat er voor het andere bezoek een gekoeld wit wijntje uit de moderne watertank klaar.

Buurman Eli Paap van nummer 12 is er één van Jan van Eel van Stompje. De achtergrond van die scheldnaam weet hij pas kort. Opa's vader, die in Bloemendaal bomen ging rooien, kwam met een boomstronk op z'n rug het dorp binnen. Aan dat stronkie had hij zijn bijnaam Willem Stompje te danken. Eli: "Ik dacht eerst omdat zijn hand ergens tussen had gezeten." Dan vertelt hij dat op de

"Voor kinderen uit de buurt is ze snoepoma nummer 1. Ze krijgen allemaal een lolly of handje snoepjes als ze na school bij haar aankloppen."

familieteken, een hart. Nieuwste project is het nabouwen van de oude watertoren. Dan belt buurvrouw Lien aan...

Met een rieten wasmand met olifantendeksel komt zij Eli Paap's huisje binnen "Ria Valk gaat verhuizen," zegt ze, "Is dit iets voor jou? Kun je ook gebruiken als plantenbak." Toen Eli in 1992 in het hofje kwam wonen, was hij de jongste. "Dan was 't: wil je even een lampje indraaien, of een schilderijtje ophangen?" Die saamhorigheid is minder maar zomers wordt er wel een barbecue op touw gezet, vertelt de bomschuitbouwer. En natuurlijk is er het scharren bakken. Eli komt met een visserswijsheid: 'Als de zon gaat schijnen en de ramen open gaan, moet je

platvis eten. Gaan de ramen dicht, is het tijd voor rondvis." Wie weet treden Lien en Eli, als de scharretjes op zijn, wel samen op. Gisteren hebben ze nog geoefend met Lien's zanginstallatie.

'Loop naar de dorpspomp'

Dankzij Rotary Club Zandvoort werd een replica van de dorpspomp, die eeuwenlang op het Kerkplein stond, in 1991 herplaatst voor het Zandvoorts Museum, het vroegere oudemannenhuis, op het Gasthuisplein. Steenhouwer Toon Lavertu maakte de dorpspomp naar een ontwerp van ing. Wagenaar. Die replica op de oude plek bleek helaas niet vandalisme bestendig. Al gauw waren de zwengel en het pompsysteem kapot. In augustus 2007 werd de gerenoveerde pomp met veel tamtam van dorpsomroeper Klaas Koper in het hof geïnstalleerd. Eli: "Er is een wel van 25 meter geslagen. Als het reservoir vol zit, slaat hij automatisch uit. Als hij leeg is, gaat hij vanzelf weer pompen." Lien: "Natuurlijk ga ik water tappen met m'n emmertje. Je komt zo altijd iemand tegen. En als je iemand niet mag, zeg je: Loop naar de pomp." Helemaal Lien: nooit verlegen om een schalkse zin waarmee het ijs wordt gebroken. Een echte hofdame maar mannen, wel van nr. 21 maar géén eenentwintig.

len de zilveren kerktasjes aan de muur op, de fingerhoeden in de ene pronkkast en het Versailles theeserviesgoed in de andere. "Een erfstuk dat mijn moeder van haar oma heeft gekregen. Die kreeg het van een familie waar ze jaren in betrekking was." Het is bij haar letterlijk de zoete inval. Voor kinderen uit de buurt is ze snoepoma nummer 1. Ze krijgen allemaal een lolly of handje snoepjes als ze na school bij haar

plek van het hof vanaf 1800 of daaromtrent vissershuisjes hebben gestaan. In de oorlog zijn die door bombardementen verwoest. "Van het puin hebben ze dit hofje gemaakt. Op het parkeerterrein voor het circuit zaten oude mannetjes de hele dag stenen te bikken." Grootste hobby van Eli naast vissen is het bouwen van miniatuurschepen. Zo bouwde hij een garnalenschip en een bomschuit die hij voorzag van het

Stichting ACB, uw partner voor volledig VvE beheer

Als exclusief gebruiker van het eigen appartement is iedere bewoner wettelijk verplicht ook voor de rest van het gebouw te zorgen. Stichting ACB zorgt voor alle financiële, administratieve en technische beheer van een VvE. In het servicepakket voor technisch onderhoud is een 24-uurs storingsdienst opgenomen voor het oplossen van technische calamiteiten. Door te reserveren voor (groot) onderhoud maar vooral door een zorgvuldige planning en administratie blijft de waarde van uw appartement behouden of neemt zelfs toe. Alert zijn in dienstverlening is de kracht van Stichting Algemeen Controle Bureau, zonder daar meteen een flink prijskaartje aan op te hangen. Dé partner voor VvE's: www.acb-stichting.nl Vraag onze brochure via: 023 - 5344390 of mail naar: info@acb-stichting.nl

Uw partner voor volledig VvE beheer
Stichting ACB

• Houtplein 8 • Haarlem •
• 023-5344390 • www.acb-stichting.nl •

Hofjesteë bij hofleverancier Van der Pigge

Ter gelegenheid van de tweede editie van de hofjeskrant heeft hofleverancier Van der Pigge een speciale hofjeskruidenmix samengesteld.

Sinds 1999 is de drogisterij hofleverancier, hofjesleverancier is zij echter al vanaf de oprichting in 1849. In de jaren '20 en '30 van de vorige eeuw hebben veel oude geveltjes plaats moeten maken voor het warenhuis van Vroom & Dreesmann, Van der Pigge bleef overeind. In de winkel lijkt het of de tijd heeft stilgestaan: een oogstrelend interieur compleet met stopflessen, puntzakjes, opgezette krokodillen en gapers.

Jan Willem van Os, de vijfde generatie die het stokje overneemt: "Vanuit onze geschiedenis vinden we het belangrijk dat er aandacht is voor het brede Haarlemse cultuurgoed. Uw belangstelling voor de Haarlemse Hofjeskrant bevestigt de trots op al het moois dat Haarlem te bieden heeft.

Daarnaast steunen we in praktische en financiële zin o.a. De Zingende Zaag en de Vijfhoekstroute. Ook zetten we

graag aankondigingen van concerten in onze etalage. Wat goed is, dat blijft." De Hofjeskruiden, als thee te gebruiken, is een mengsel van o.a. jasmijn, oranjebloesem, goudsbloem met een beetje pepermunt.

Tijdens de introductie van 12 mei t/m 12 juni verkrijgbaar voor € 2,50. Drogisterij Van der Pigge is van maandag t/m zaterdag open van 9.30 tot 18.00 uur. Bezoek ook de website: www.vanderpigge.nl

Met verhalen langs hofjes dwalen

Op 24 mei is een vijftal Haarlemse hofjes podium voor het Kennemer Verhalenfestival onder het motto 'Een verhaal is de drager van een wereld in het klein, het schenkt de wijsheid om te gaan met de wereld in het groot'.

De Werkgroep Kennemer Verhalenfestival brengt samen De Blauwe Kom een programma met elf vertellers en zeven muzikanten. Er valt te genieten van een verscheidenheid aan genres: schelmenverhalen, sprookjes, levensverhalen, absurdistische verhalen. Voor elk oor wat wils. Deelnemende hofjes: Hofje van Bakenes, Wijde Appelaarsteeg 11, Frans Loenenhofje, Witte Herenstraat 24, Hofje 'In den groenen tuyn', Warmoesstraat 23, hofje van Noblet, Nieuwe Gracht 2 en Wijnberghofje, Barrevoetstraat 4.

Charlotte Poot met vertelkastje en verteller/festival-organisator Nico van den Raad

Het publiek kan in elk hofje starten, er is geen voorgeschreven route. In elk hofje is een programma met plattegrond te verkrijgen. Optredens beginnen stipt om 13.30, 14.30, 15.30 en 16.30. Toegang gratis. Meer info: <http://vertel.nhca.nl>. Tel.: 5575020.

'Klussen met elan'

Nog een tien minuten is Nico Assendelft, allround vakman bij Elan Wonen, in het Teylers Hofje of twee hofdames hebben 'm al weten te vinden. Of de lamp buiten kan worden verwisseld? En verderop klemt een deur.

Een derde dame, bezig om buiten te gaan ontbijten, vraagt of Nico een netje onder de brievenbus kan hangen. Zij krijgt een ochtendkrant en die raakt besmeurd omdat mensen er met hun fiets overheen rijden (...). Nico belooft een plankje te maken waar de krant opgelegd kan worden. Een collega belt op

met een vraagje. Nico, van origine vliegtuigonderhoudsmonteur, is van alle markten thuis en vanzelf een vraagbak. Hij is loodgieter, elektricien, timmerman en stukadoor in één. Grootste klus tot nu toe in het Teylers Hofje: een mutatie.

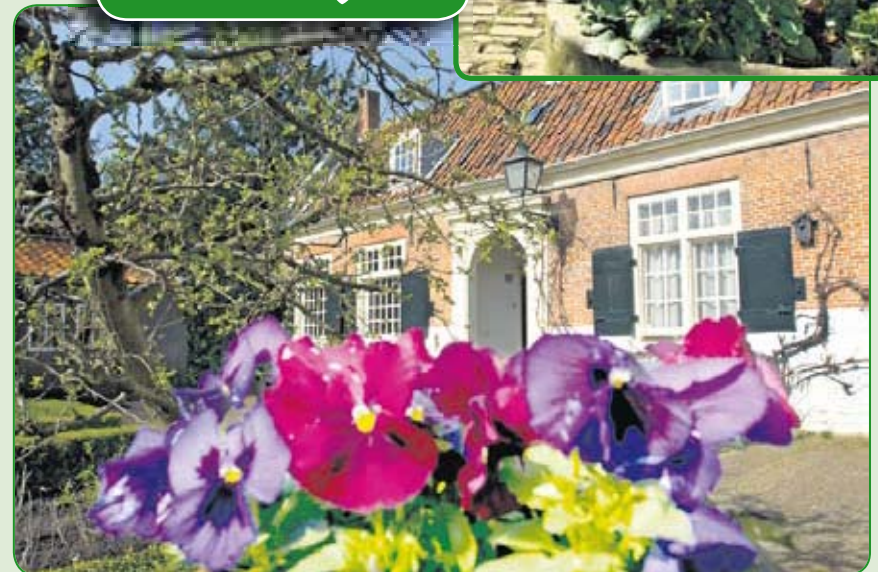
Voor de nieuwe bewoonster heeft hij een nieuw toilet en wastafel opgehangen. Maar er komt weer een klusje bij omdat er biezen matten zijn neergelegd. Kan de deur plots niet meer open en dicht. Of Nico niet..? En het bovenraam gaat ook niet open. Dit is even anders dan de woningen in Heemstede, zegt de klussenman. "Het heeft meer zorg nodig, je wilt alles ook zoveel mogelijk in de oude situatie terugbrengen."

• Bruiningshofje

• Wijnberghofje

Lente in de hofjes

• Hofje van Heythuyzen

'Nog beroemder dan Beckham'

Het Proveniershof is het hele jaar door maar vooral zomers, ook door het gezellige zitje bij Juffrouw zonder Zorgen, veruit het drukst bezochte hof. "Dit is eigenlijk geen hofje, het heeft geen regenten, dit zijn vrije woninkjes. Er zijn ook geen zware regels," vertelt Jack Stal. Tijdens de Vijfhoekkunstroute op 16, 17 en 18 mei is het kattenhof decor van een buitenexpositie en zijn vijf woningen omgetoverd tot galerietjes. Hieronder maakt u kennis met een aantal kunstzinnige en kunstminnende bewoners.

"Meneer van Mierlo, het is best koud, zou u niet wat aantrekken," zegt Jan-Willem Lagerwaard vaderlijk tegen medehofjesbewoner Ger. "Ik heb je CD nog steeds, heel mooi," zegt Ger die er inderdaad half maart nogal frisjes bijloopt. Ger doelt op de CD 'Lichtval' die musicus en pianoleraar JanWillem eigenhandig heeft gecomponeerd en heeft uitgebracht. "En ik heb ook je foto nog," roept hij er achteraan. De Nieuwjaarskaart, bedoelt hij, van JanWillem en Jolanda die elk jaar bij alle hofjesbewoners in de bus valt. "Ik kom op tv, op Veronica, over zes weken. Ze doen iets met bijzondere mensen. Dat is al de tweede keer," vertelt Ger. "Pas maar

op, je wordt nog 's wereldberoemd," roept buurman JanWillem. "Ja, ik word nog 's beroemder dan Beckam," lacht Van Mierlo. De buitenwereld kent vooral Nico met zijn eeuwige laarzen en regenpak en Ger, de laatste staand met zijn stok links van de poort. Ze behoren tot de meest in het oog springende Proveniersbewoners. Ze zijn een beetje elkaar's tegenpool: Nico de luidruchtige, Ger de rust zelve. "Ik kijk niet op van een man in vrouwenkleding," zegt buurvrouw Natasha die negen jaar terug in het Proveniershof kwam wonen. Maar het hofje herbergt ook een relatief hoog percentage kunstenaars.

In zijn hofjeswoning annex galerie is Maurice Ploem gewend mensen te ontvangen. Net terug uit Frankrijk, waar hij schilderlessen had gegeven, zocht hij in 1998 een onderkomen met meer groen. Een kennis wees hem op het hof. "Tussen al die oude besjes, je mag vast geen huisdieren en logés," dacht hij maar ging toch kijken. "Ik zag de schoorsteenmantel, helaas wit geverfd, en de bedsteelijst en dacht: dit is zo gek nog niet." Een jaar verder richtte hij het zijkamertje in tot expositieruimte, later trok hij de stijlvol ingerichte huiskamer erbij. Vijf jaar lang trad hij er met vrienden op tijdens Koninginnedag. Zijn galerie werd dan voor één dag omgetoverd tot Lily's Cocktailclub. Theater aan huis met een heuse travestieshow. Het was wel schrikken toen ze een keer twee politieagenten versterking hoorden oproepen. Ploem gooide snel een kleed over de kassa. Bleek dat blauw wel veel voor roze.

"Op mijn verjaardag stond er een tent voor het huis en kwam het Straatorkest spelen. Als Anna jarig was, zat het hele huis

"Zangeres Janek riep dat de speciale gasten waren gearriveerd. De act met handboeien volgde na die van haar." Nu is de woonkamer weer gewoon woonkamer. "Goh wat woont u hier leuk, maar wel een beetje klein, zeiden de mensen. En dan bleef ik in een walm van parfum achter."

"Ik ging bij iedereen aanbellen en me voorstellen toen ik hier kwam wonen. Ik heb mensen ook uitgenodigd op mijn verjaardag. Ik dacht: dat zijn de hofregels. Door contact schep je een betere leefomgeving," vertelt Nastasha die tijdens de kunstroute werk van haar moeder, Jacintha Reijnders, in haar huisje exposeert. 'Je woont dicht op elkaar, dus

hou je vanzelf afstand', zo omschrijft zij leefregel nummer 1. "Het is niet echt typisch een hofje, daar is het waarschijnlijk te groot voor. Soms benauwt het leven mij hier ook, ik hou van ruimte. Ik vind het heerlijk

als ik buiten Frans of Italiaans hoor, dan ben ik meteen van de partij. Dan vertel ik de toeristen over de driehonderd jaar oude beuk en Cajanus, de Zweedse reus

Het Proveniershof

is in meerdere opzichten bijzonder. Waren de andere hofjes traditioneel voor de armen, dit hof was juist voor burgers die het iets breder hadden. Een soort voorloper van het hedendaagse zorgcentrum want wie zich inkocht, kreeg als prelude (=gunst) turf, olie én zorg. In 1707 betaalde, nadat timmerman Huygen Jansz de eerste huisjes 144cc en 144d had opgeleverd, een echtpaar 2800 gulden voor het provenierschap. Als rente zou het stel jaarlijks 50 ton turf krijgen, die de knecht van het huis naar boven zou brengen. Tevens zou hun bed bij ziekte of zwakte door een bediende voor dat geld worden opgemaakt. Voorloper van het thuisrestaurant in het zorgcentrum was de keuken in het Proveniershuis waar de hofbewoners dagelijks terecht konden voor een maaltijd. Ieder huisje had een eigen achteringang die uitkwam op een steeg, daar bevindt zich nu de keuken. Gezamenlijk gegeten wordt er al lang niet meer, wel gefeest.

van 2 meter 63 die hier gewoon heeft en die zich tentoonstelde. Eerlijk gezegd probeer ik zo snel mogelijk aan te sturen op het land waar ze vandaan komen. Dat is het leuke van het wonen in een monumentale omgeving."

Operazanger Ray Wassens woont al zestien jaar in het hof, sinds drie jaar naast boven ook beneden. Maar van een zelf gebouwde woonkeuken op de begane grond is het nog niet gekomen, Ray heeft het te druk met zingen. Dat doet hij bij het Nederlands Concertkoor, maar Ray laat zich ook regelmatig inhuren bij bruiloften en begrafenissen. Vooral dat laatste is als de overledene jong is of een lang ziekbed heeft gehad soms heftig. "Onlangs zong ik voor een jongen van 18 die zich voor de trein had geworpen. Op een papiertje had hij zijn

• Hoog bezoek: Burgemeester Schneiders bij 200-jarig jubileum in 2007

Hoffjesbewoner Maurice Ploem met cello, exposant Fulbert Kodogoli met hoffjesbewoner Maarten Piek (in hun handen: 'The mystery'), exposant John Moon met zelfgemaakte kachel gemaakt van een antieke gasfles en hofdichteres en kunstenaar Leonore Hatt (www.provhof.nl). Tegen de pomp: werk van hoffjesbewoners Blanka De Bruyne (links) en Dick Stegenga.

Anna in haar stoel mooi zitten wezen," kijkt Jack terug. Nu is Anna opgenomen in de Boerhaavekliniek en is Jack bezig haar huisje te ontruimen. Vorig jaar kreeg zij als oudste bewoner, zij is nu 93, nog een hand van de burgemeester.

't Is een beetje kibboetswonen, vindt Jack. Nee, zomers gaat hij niet bij een ander voor de deur in de zon zitten. En ook zonnebaden op het gras, daar is hij een te oude heer voor. Ach, dat twee rareiteiten een beetje het imago van het hofje bepalen, het zij zo. "Wanneer ga ik naar huis?", vraagt Anna. Dan zeg ik: dat duurt nog wel eventjes, je moet eerst leren lopen. Weet je, zomers moet hier binnen de lamp aan vanwege de driehonderd jaar oude beuk. Maar ik zou 'm voor geen goud willen missen." Sinds kort hangt het schilderij met de Spaanse ridderuitrusting aan zijn kant van het dubbele huis. Het hing veertig jaar lang in het hotel in Sitges en gaf wel allure.

Tijdens de Vijfhoekkunstroute wordt er in vijf huisjes geëxposeerd te weten 142d, 144dd, 144j, 144m en 144w. Ook is er kunst achter de ramen.

laatste wil geschreven: dat bij zijn begrafenis My Way gezongen moest worden. Ik heb de uithalen maar achterwege gelaten en er ook 'He did it his way' van gemaakt." Daarmee in het niet valt de kleine ergernis over teveel straatmeubilair, dat volgens Ray indruist tegen het hofjeskarakter. Tijdens de Kunstroute is deze zingende hofbewoner wellicht van de (zang)partij en brengt hij vanuit het zolderraam serenades ten gehore.

In de jaren zestig kreeg Jack Stal een baantje in een hotel in Sitges, gerund door een Hollands echtpaar. "Na een maand overleed meneer Snoek, toen stond zijn vrouw Anna er alleen voor. Vanwege het gekissebis tussen ons wilde ik weggaan. Toen ik mijn koffer had gepakt, trof ik een verlaten vrouw aan. Kom mee naar de bar, zei ik, dan drinken we maar een sherry. Van weggaan is het nooit meer gekomen." Omdat Anna

niet in een Spaanse muur begraven wilde worden, keerden ze eind tachtig terug. In 1992 kregen ze een woninkje in het Proveniershof, in de schaduw van de driehonderd jaar oude beuk. Met Anna deelde hij de voordeur, zij woonde rechts, hij links. "Op mijn verjaardag stond er een tent voor het huis en kwam het Straatorkest spelen. Als Anna jarig was, zat het hele huis vol, hielp Betsy van het Wilsonsplein, kon ik de gastheer zijn en

Ode aan het Proveniershof

*O, hof van zoete stilte,
soms wreed verstoord
door een gemankeerd drinker,
met in de poort een juffrouw
die geen juffrouw is.*

*Een hof van poezenbeesten,
die kunstige afdrucken
in het gras achterlaten.
Met blinde, dove hond,
jonge dartele en oudere
nooit bezadigde bewoners.*

*Herman Goddijn vrouwen,
latters, hokkers, gehuwden
en alleengaanders,
kunstenaars en -makers,
poëten en sofen,
bijna niet te geloven.*

*Dorp in een stad,
oase in hectiek.
laaf u in het Proveniershof:
U zult gelijk de juf
even zonder zorgen zijn.*

Hofdichteres Leonore

Lunchroom Juffrouw zonder Zorgen

Hét adres om zorgeloos en lekker te genieten van een heerlijk kopje koffie: Medellin Secret, met heerlijke appeltaart of de enige echte carrotcake. Na een hofjeswandeling kunt u ook terecht voor een overheerlijke lunch met een met zorg bereid ciabatta-broodje met een biologisch en supergezond sapje. Van de Kleinste Soepfabriek is er o.a. kippenbouillon, tomatencrèmesoep, Madras Medley, Tomaten Bisque en Toscaanse soep. Veel van deze soepen zijn biologisch, vegetarisch of veganistisch. De Juffrouw maakt bijna alles zelf: alle taarten, maar ook dressings, tapenades en de quiches. En wat dacht u van een kopje thee? Van Yogi Tea verkoopt de Juffrouw Menta Lime, Ginger Lemon, Women's Energy, Tulsi

Menta, Bright Mood, Jamaica, Sweet Chai, Feel Good en Yogi Chai Tea Ready to Drink. Voor de liefhebber is er zelfs Waddenkruidentheethee..

Openingstijden:

- Maandag t/m zaterdag van 10.00 uur tot 18.00 uur.
- Elke zondag open van 11.30 uur tot 17.00 uur.
- Op koopzondagen (elke 1e zondag van de maand) gaan we om 11.00 uur open. Tel 531 06 07.

Staat de tijd hier werkelijk stil?

Als wij op het hofje gasten ontvangen hoor je steevast: 'Goh, het lijkt wel of de tijd hier stil gestaan heeft'. In zekere zin is dat zo. De huisjes staan er al vierhonderd jaar. De pomp en de waterput zijn nooit veranderd. De olielantaarns en de 'veel nieuwere' gasverlichting ademen geschiedenis uit. Naast grote veranderingen binnenin de huisjes zijn er ook die minder tast- en zichtbaar zijn.

Toen ik vijftientig jaar geleden als kersverse regent het hof betrad, waren er omgangsvormen en omstandigheden die een duidelijke 'afstand' schiepen tussen de regenten en de ouderen onder de bewoonders. Ik was nog geen week regent of ik werd op een ochtend gebeld door de toenmalige opzichter, of ik wel wist dat er in huisje zo en zoveel een manspersoon de nacht had doorgebracht. Verrast hoorde ik dat aan. Koortsachtig probeerde ik mij voor te stellen wie in het betreffende huisje woonde. In een flits schoot door me heen dat het een ruim zeventigjarige betrof. Leuk dat die kennelijk een vriendje had! Enkele uren later kwam ik er achter dat de bewoonster in kwestie zevenentwintig jaar oud was en ordentelijk verloofd.. Enkele weken later was het reglement aangepast.

Vóór 'mijn tijd' waren de hofbewoonders bijna altijd vrouwen die hun hele leven gediend hadden. Via bemiddeling van hun oude werkgever kwamen ze na een lang arbeidzaam leven op het hofje wonen, vaak voor het eerst geheel zelfstandig. Hun eerste eigen huisje, daar genoten ze van en dat wilden ze kenbaar maken. Aandoenlijke, openhartige, trieste, vrolijke en humoristische verhalen volgden. Goudeerlijk ook. Zwaar onder de indruk hing ik, als jong regent, aan de lippen van deze bewoonders-oude-stijl. Van de levenswijsheid die eruit sprak, heb ik veel opgestoken. Met sommige van die oude bewoonders ontstond een zeer hechte band.

De tijd tikt echter door en de vrijkomende huisjes werden ingenomen door jongere vrouwen. Vrouwen met een prima opleiding, een zekere positie én met tijd voor hobby's. Mondiger moderne vrouwen. Het samenwerken met hen is heel anders, de verschillen zijn weggevallen. Dat praat anders, gemakkelijker. Het is deze verandering die de uitdrukking 'alsof de tijd hier heeft stilgestaan' bij mij op losse schroeven zet. Het is een voorrecht om beide situaties meegevoelt te hebben.

Maarten Poldermans,
regent Frans Loenenhofje

'De vitale oudere'

"Veel mensen denken wellicht: de JacobAcademie is een leuke formule, maar ik ben er nog niet aan toe," zegt Hans Owel, lid van de programmaraad, "Maar je kan beter niet wachten tot je krakkemikkig bent."

Uitgangspunt van de JacobAcademie is om senioren te laten investeren in zichzelf zodat zij een omgeving creëren waarin ze als ze echt oud zijn nog de vruchten kunnen plukken. Dat klinkt nogal theoretisch. Dat is het zeker niet als je aan het opzetten van kleinschalige woonprojecten denkt. Er valt veel te leren van bestaande woonprojecten als Trionk, Wel-Licht en het Gravinnehof, maar een nieuwe woonomgeving creëren met faciliteiten in de buurt is een hele onderneming.

• Hans Owel, Roos van Rijen, Mieke de Booy en Herman Bax

In de cursussen bij de JacobAcademie kun je je gedachten bepalen en/of je voorbereiden op zo'n nieuwe woonuitdaging. Punt van overweging is dat een woongroep na vijftien jaar behoefte heeft aan verjonging. Aan nieuw elan. Wie zich opgeeft voor een woonproject dient voor de formule te gaan, benadrukt Owel, ook lid van de WMO-raad.

De programmaraad van de JacobAcademie fungeert niet alleen als denktank maar peilt in het veld ook de behoeften. Herman Bax, ook voorzitter van Humanitas: "Wat leeft er onder ouderen? Wij gaan samen met zorgadviseurs de wijk in, contacten leggen." Mieke de Booy, ex-maatschappelijk werker, zegt dat er vroeger voor iedere vraag een loket was, dat de burger het nu zelf mag uitzoeken. "Er vallen mensen buiten de boot, voor velen is het isolement groot. Zeker als ze niet met een computer overweg kunnen." De JacobAcademie is in het leven geroepen om ouderen een duwtje in de goede richting te geven.

Neem de regie van je leven in eigen hand, is de

boodschap. Het is geen Volksuniversiteit maar een soort levensschool. "Ook als je afhankelijk bent," benadrukt Roos van Rijen, naast lid ook werkzaam bij het decanaat Haarlem "De Academie biedt handreikingen, maar het moet toch uit de mensen zelf komen."

• Hofgedicht •

Haarlem's Hofjes

De hofjes zijn al eeuwenoud, ze zijn voor armen ooit gebouwd. Er is wat werk toen aan verstouwd, daar aan het Spaarne. Men had het ook nog onderbouwd en deed het gaarne!

De rijke en de protestant, zij stonden voor dit doel garant. Voor besjes, hoogst noodruftig, want hun heil, die telde. De mooiste hofjes in het land: in Haarlems velden.

De jaren zijn voorbij gegaan. De hofjes bleven steeds bestaan. Je bent er even uit de waan van alledag. De bloesem geurt, er kraait een haan, er klinkt gelach.

De zon schijnt op een bloemenpracht, een poes op 't grasveld likt zijn vacht: Dit is wat d'Here heeft bedacht: Een wijs besluit. Laat dit zo blijven, onverkracht, de tijden uit!

5-5-2006,
Frans Woortmeijer

'Het spookte in het Teylers Hof'

Hofjes zijn zeer veeleisend in het onderhoud. Een keur aan klussen komt voor rekening van de smid. Zo voorzag de firma Felix in 1991 ieder huisje in het Teylers Hof van een branduitgang met balkon. Niet zo fraai, wel zo veilig. Wat meer tot de verbeelding spreekt, is dat in het hofje van Noblet de ruim tweehonderd jaar oude open haard inclusief het gereedschap werd gerestaureerd.

Bezoekers gaan vooral voor de sfeer, maar wie zijn ogen goed de kost geeft, ziet verrassende details in bouw en aankleding. Smid Ron Felix wijst op de lantaarn in het hoofdportaal van het Teylers Hof, die zijn vader Tinus in 1986 heeft gemaakt en opgehangen. Met een katrol op zolder werd door de vloer heen de lantaarn aan één schoor omhoog gehesen.

Al gauw belde opzichter Els, dat het nogal spookte in het hof! De lantaarn zwipte met een stevige wind heen en weer. "Het heet hier niet voor niets de Koudenhorn," zegt Ron en vertelt dat vader drie extra schoren monteerde. "Weet je dat hieronder een waterreservoir is? In de gewelven werd het regenwater opgevangen en aangesloten op de pomp."

Voordat je de hof binnenkomt, zie je het stoephek met sierketting. Die werd in 1991 door Felix van nieuwe schakels voorzien en schoongemaakt. Lyrisch wordt Ron als hij vertelt over hoe de (drie)poten in de grond zijn geankerd. Er is een gat gemaakt door de steenhouwer, een manteltje gemaakt, hup de poot erin en volgieten met lood. Hoe stevig wil je het hebben! Het hek waarop nog een stempel staat van de ijzerwalserij uit 1789 is door Felix ook eruit gehaald en schoongespoten.

Tijdens de grote renovatie eind jaren tachtig is ook de timpaan (of fronton) boven op het hoofdgebouw naar beneden getakeld en gerenoveerd. De prachtig gebeeldhouwde fronton (vanuit de

• Smid Ron Felix in het Teyler Hof

tuin zichtbaar) is de bouwkundige bekroning van de gevel. De fronton zit met smeedijzeren ankers vast. Naast de leuning aan de voor- en achterzijde ontwierp Ron ook twee nieuwe lantaarns, inclusief de houten eikeltjes, aan de achterzijde van het hoofdportaal.

Behalve in het Teyler Hof is de firma Felix ook verantwoordelijk voor restauratie van het hekwerk in het hofje van Staats, het hofje van Loo, twee nieuwe toegangsdeurtjes (model 'Bloemendaals lof én gemaakt om de loop in het hof terug te dringen!) en het gevlochten

gaaswerk in het Anthonie en Gasthuis-hofje. Mooi verhaal is het schild in het hofje Codde en van Beresteyn. "De ijzeren constructie is gaan scheuren waardoor het polyester schild plots op half hing, we hebben er een roestvrijstalen constructie in gemaakt."

Ook het hekwerk van het hofje van Oorschot tegenover de Hema is begin jaren tachtig gerestaureerd. "Het moest sober worden opgeleverd. Twee jaar terug is het hekwerk opnieuw geschilderd en zijn ook de letters van bladgoud voorzien."

HOFDAME VERTELT

Als ik de deur uit ga, komt er een man naar me toe. "Mevrouw, mag ik u wat vragen? Daar op die gevelsteen lees ik net, dat hier een hofje is. Is dat zo?" "Al sinds de 17de eeuw," zeg ik. "Meent u dat nou? En dan te bedenken dat ik hier in Haarlem geboren en getogen ben," zegt hij en schudt in ongeloof zijn hoofd. "Dat moet ik mijn vrouw vertellen, ik weet al precies wat ze zal zeggen. Een hofje? Daar? Dat bestaat niet. We lopen daar altijd langs als we op zaterdag naar de markt gaan. Dat hadden we in al die jaren dan toch wel eens moeten zien. Geloof maar dat die opkijkt. En wat zei u, vanaf de 17de eeuw? Al zo oud? En wonen er ook echtparen?"

"Nee, echtparen wonen hier niet. Er mogen in dit hofje alleen vrouwen wonen." Met een lichtverbaasde stemverheffing zegt hij: "Alleen vrouwen?" Vol onbegrip kijkt hij omhoog naar de gevel van het hofje, alsof de stenen opheldering kunnen geven. "Het spijt me voor u," zeg ik, "Maar ik kan er ook niets aan doen. Zo staat het in het testament van de grondlegster." Hij knikt begrijpend. "Nee, u kunt daar natuurlijk ook niets aan doen, maar toch. Het is zo'n mooie plek, ik zou hier ook wel willen wonen. En is er ook een tuin?" "Ja, een hele mooie, wilt u hem zien?" "Heel graag, maar mag dat een keertje met mijn vrouw, die zal dat heel leuk vinden. Vooral omdat we niet wisten dat hier een hofje was. Kan je hier gewoon altijd in?" "Nee, niet altijd, alleen tot 12 uur. Dat staat ook op het bordje." Hij bedankt, groet en loopt verder, terwijl ik hem nog hoor mompelen: "Alleen vrouwen, tjonge, tjonge, en dat al vanaf 1686..."

Met dank aan Theaterkostuums Eleonora, Info: (023-) 5512711 of www.theaterkostuumseleonora.nl

[advertentie]

Stichting Sint Jacob

Gezocht: ouderen die de regie over hun leven willen houden

Aangeboden: de JacobAcademie

De JacobAcademie versterkt u in uw wensen en mogelijkheden voor nu en in de toekomst. Om dit doel te bereiken verzorgt de JacobAcademie een breed aanbod van workshops en lezingen onderverdeeld in de programma's wonen, gezondheid & vitaliteit, werk & tijdsbesteding, zingeving en sociale relaties.

Meer informatie of aanmelden voor cursussen of workshops:
www.sintjacob.nl jacobacademie@sintjacob.nl
 tel. 023 - 8 922 922

Haarlemse Hofjeskrant

Hofjestoerist in eigen stad

Leuk voor toeristen maar wellicht ook voor u: de VVV-hofjeswandeling. Voor slechts 2 euro is een routebeschrijving met historisch inkijkje van tien fraaie Haarlemse hofjes verkrijgbaar. U maakt het natuurlijk extra interessant voor u én uw vrienden of familie van buiten de stad als u dat samen met een VVV-gids doet. Dan gaat dat markante stukje Haarlemse historie pas echt leven.

[advertentie]

**SMAAKVOL EN DAGVERS:
WESSELIUS MAALTIJDSERVICE**

Maaltijdservice Wesselius, opgericht in 1989, bezorgt maandag t/m vrijdag dagverse maaltijden tussen 11.30 en 13.00 uur en tussen 16.00 en 18.00 uur. Een gekoelde maaltijd op vrijdag kunt u in het weekend opwarmen!

Voor informatie over prijzen en menu's kunt u bellen naar 023-531 23 34.

Bezorggebied: de regio Zuid-Kennemerland. Zie ook www.catering-wesselius.nl

Eet alvast smakelijk namens Laura en Julien Wesselius!

'De wil moet groter zijn dan de angst'

De naam 't Mannetje is een vondst. Wat ook weinigen in de fietsbranche weten is dat het een fietsonderdeel is, om precies te zijn een verbindingsstuk tussen twee buizen of vorkdelen. Voor een stevige fiets ga je dus naar 't Mannetje. Die stevigheid is ook een kenmerk van eigenaar Hans Huurneman: "Niets is onmogelijk, ook voor mensen met een handicap. Ons motto is: zolang de wil groter is dan de angst krijgen we je weer aan het fietsen."

Bekend is 't Mannetje vooral van de transport- en de bakfiets. Met de filibak, een fiets op drie wielen, maakte het bedrijf een groeispurt. Omdat 't Mannetje zowel fabriek als winkel is, horen medewerkers heel snel in welke mate een fiets bevalt. Of juist niet. Een bijzondere uitdaging zijn revalidatiefietsen. Vanwege de directe lijn tussen klant en fabriek zijn individuele oplossingen realiseerbaar. Huurneman: "Uitgangspunt is dat iemand met een handicap kracht moet kunnen gebruiken en trainen. Een scootmobiel is vaak een te gemakkelijke oplossing. Je mag nooit zeggen dat iemand iets niet kan. Niks is onmogelijk, technisch kan in feite alles. Maar je moet niet meteen vragen wat het kost."

Over de aanschaf van een vierwieler was Margret IJdema uit Heerhugowaard al twee jaar met de gemeente aan het praten. "De WMO-adviseurs zeiden: Neemt U maar een scootmobiel. Maar Margret wilde zelf wat doen én ook haar kinderen mee naar buiten kunnen nemen." Hans nodigde ergotherapeuten en adviseurs uit om een kijkje te komen nemen en trok er een paar uur voor uit.

• Hans Huurneman in hofje van Bakenes

"Iedereen zei dat ze nooit meer zou kunnen fietsen. Een half jaar nadat ze haar fiets kreeg, zag ik haar stralend en wel terug. Volgens mij ben je wat kilo's kwijt,

zei ik. Dat klopte, ze was tien kilo afgevallen." Haar vierwieler kreeg een stoeltje aan de zijkant dat je in en uit kunt klappen en waarmee ze via haar rolstoel

Haarlemse Hofjeskrantfiets

Voor de Haarlemse Hofjeskrant maakte 't Mannetje een speciale fiets: **de Haarlemse Hofjeskrantfiets**, natuurlijk geportretteerd in een hofje met de maker, Hans Huurneman.

op de fiets komt. Er is een lift om haar rolstoel mee te nemen en ook een mooie bak om haar kinderen en boodschappen mee te nemen.

't Mannetje maakt bijvoorbeeld ook ligfietsen zonder instap waardoor rug en armen minder worden belast. Onlangs kreeg hij een verzoek vanuit Canada een fiets voor een gehandicapt kind te maken. Op zo'n moment voelt Huurneman zich echt 't mannetje. Het is een kick om dingen mogelijk te maken, maar natuurlijk is niet alles een succesverhaal en neemt hij ook fietsen terug van mensen die teveel twijfels hielden. Huurneman: "Natuurlijk is profit belangrijk maar voorop staan toch de people en de planet."

[advertentie]

REINZORG
Kennemerland BV

**DE BESTE ZORG
BIJ U THUIS**

BURO VOOR VERPLEGING EN VERZORGING

Thuiszorg AWBZ
PGB/WMO
Particulier
Uitzending

- Hasebroekstraat 10
- 2032 ZT Haarlem
- T: 023-5338106

E wijksteunpuntroomolen@hetnet.nl W www.zonzorg.nl
KvK Haarlem nr. 30149060

[advertentie]

The End

Een afscheid dat je bijblijft

Marry Brokking ∞ Anne - Marie Bokslag ∞ Corrie Koenderman

Laat de herinnering leven

BROKKING & BOKSLAG
UITVAARTBEGELEIDING
T 023 531 02 38 ∞ www.brokkingenbokslag.nl

Aangesloten bij
REQUIEM
UITVAARTZORG

Al meer dan 10 jaar persoonlijke uitvaartbegeleiding

[advertentie]

**Fysiotherapie praktijk
Hans Kimman**

Gespecialiseerd in: hartrevalidatie; knie- en heuprevalidatie; sportfysiotherapie; geriatrie; algemeen practicus. U heeft geen verwijzing nodig van arts of specialist.

Behandeling op afspraak van ma t/m vr. van 08.00 tot 19.00 uur. Ook behandeling in het weekend is mogelijk.

*Hans Kimman is gevestigd in de Zuiderpolder, Steve Bikostraat 62.
Tel.: 023-5400992.
E-mail: j.kimman@hetnet.nl*

Haarlemse Hofjeskrant

Oplage: 10.000
Redactie: Willem Brand
Vormgeving: Kees Reniers
Illustratie: Alex van Koten
Fotografie: Willem Brand
Rogier ten Hacken

Verspreiding in Zuid-Kennemerland: huis-aan-huis en af te halen in bibliotheken, zorgcentra, VVV, v.d. Pigge, Bredero Boeken, HEMA-foto, Juffrouw zonder Zorgen en diverse musea.

Reacties: hofjeskrant@live.nl

De Haarlemse Hofjeskrant kwam mede tot stand dankzij (financiële) steun van het bestuur van de hofjes Codde en Van Beresteyn.

Leesplezier met
de Hofjeskrant

